

ЙУ віці 8 років:

(Your 8 Year Old)

поради щодо вивчення мови й розвитку мовлення

(Speech and Language Tips)

Розуміння точки зору інших людей

(8 year olds can see other people's point of view)

У 8 років дитина опановує багато нового – у спілкуванні з друзями й родиною, під час читання, обговорень у класі та сімейних подій. Вона розповідає про власний досвід, порівнює його з досвідом інших і знаходить між ними зв'язки. Дитина вчиться уточнювати свої висловлювання, щоб бути зрозумілішою. Також може змінювати формулювання залежно від того, що відчуває співрозмовник.

Як діти вивчають мову

(How children learn language)

Діти опановують мову щодня – під час спілкування й майже в будь-якій діяльності. Вони засвоюють нові слова, вчать будувати речення й по-різному висловлювати свої думки. Будь-яка спільна активність із дитиною – це шанс для навчання.

Поради, які варто спробувати

(Try these tips in your language)

Спілкування

(Talking tips)

- **Використовуйте різні типи речень.** Замість “Будь ласка, з'їж обід” можна сказати: “Чому б тобі не з'їсти обід?”.
- **Додавайте слова-зв'язки: замість, або, якщо, поки, доки.** Вони допомагають поєднувати думки. Якщо дитина каже: “Я хочу банан. Я не хочу яблуко”, можна уточнити: “Ти хочеш банан замість яблука?”.
- **Використовуйте нові слова в розмові.** Пояснюйте, що вони означають. Наприклад: “Потрібно часто мити посуд, щоб він не накопичувався. Тобто слід мити його регулярно”. Повторюйте нові слова багато разів у різних ситуаціях.

Слухання

(Listening tips)

- **Обговорюйте слова, які звучать або пишуться подібно, але мають різне значення.** Наприклад: “Пелюстка (petal) – це частина квітки. Педаль (pedal) – це частина велосипеда, куди ставлять ногу”.
- **Навчайте дитину різних способів запам'ятовування почутого.** Попросіть повторити почуте вголос. Згодом можна тренувати внутрішнє повторення – “про себе”. Говоріть про те, як створювати в уяві образи того, що потрібно запам'ятати.
- **Навчайте звертатися по допомогу, якщо щось незрозуміло.** Заохочуйте ставити запитання або просити повторити сказане. Наприклад, якщо нове слово незрозуміле, можна сказати: “Я не розумію це слово. Можеш пояснити, що воно означає?”.

Щоб отримати додаткову інформацію, зскануйте цей QR-код або перейдіть на сайт

myhealth.alberta.ca/Topic/Pediatric-Rehabilitation/Pages/Talk-Box-Ukrainian.aspx

Корисні вправи

(Activities to try)

Навчання через дії

(Children learn by doing)

- **Грайте в ігри.** Під час гри збагачується словниковий запас і розвивається вміння описувати. До того ж такі ігри приносять задоволення всій родині. Спробуйте гру на відгадування слів за зображеннями, шараду, кросворд, а також ігри “Угадай, хто” і “Я бачу”.
- **Грайте в прості ігри на запам'ятовування.** Наприклад, у гру “Я поїхав(-ла) у подорож”. Один гравець починає: “Я поїхав(-ла) у подорож і взяв(-ла) із собою сорочку”. Далі по черзі повторюйте сказане й додавайте новий предмет: “Я поїхав(-ла) у подорож і взяв із собою сорочку й рушник”. Продовжуйте, доки хтось не забуде послідовність. У цю гру можна грати в машині, удома або під час прогулянки.
- **Грайте в словесні ігри.** Попросіть дитину назвати якомога більше предметів із певної групи. Наприклад, що можна побачити в парку, на пляжі або в класі. Щоб ускладнити завдання, обмежте час.

Навчання через читання

(Children learn by reading)

Читання й опанування мови нерозривно пов'язані між собою. Завдяки читанню дитина вчиться розмовляти й слухати, що значно полегшує опанування навичок читання й письма. Усі ці вміння вкрай знадобляться в школі. Нижче наведено кілька порад, які допоможуть зробити читання цікавішим.

- **Читайте вголос разом, навіть якщо дитина вже читає самостійно.** Слухайте аудіокниги разом.
- **Перед читанням запропонуйте здогадатися, про що буде історія.** Звертайте увагу на назву й ілюстрації на обкладинці. Прочитайте першу сторінку й знову спробуйте передбачити розвиток подій. Ставте запитання: “Що, на твою думку, станеться далі? Чому? Звідки ти це знаєш?”.
- **Після читання попросіть переказати історію своїми словами.** Нехай дитина розкаже її вам або іншому члену родини.
- **Обговоріть фінал.** Запитайте: “Що тобі найбільше сподобалося? Чого тебе навчила ця історія? Що б ти зробив(-ла) у такій ситуації?”.
- **Робіть припущення.** Поговоріть про те, що могло статися після завершення історії.
- **Заохочуйте дитину уявляти прочитане.**

Чого варто очікувати

(What to expect)

Кожна мова має окремі етапи розвитку мовлення й опанування навичок комунікації. У Talk Box (Скриньці мовлення) представлені етапи лише для англійської мови. Їх можна знайти в Talking and Listening Checklist (Контрольному списку для говоріння й слухання) на сторінці ahs.ca/talkbox.

Коли потрібно звертатися по допомогу?

(When to get help)

Зверніться до спеціаліста, якщо дитина:

(Reach out for help if your child:)

- має труднощі з вимовою звуків;
- говорить так, що ви її не розумієте;
- використовує лише короткі речення;
- не може переказати події з історії або зі школи;
- має труднощі з правилами розмови (не дотримується черговості, відхиляється від теми або не повідомляє, що чогось не зрозуміла).

Де можна отримати допомогу

(Where to get help)

Ви стурбовані розвитком мовлення своєї дитини? Хвилюєтеся, як вона опановує мову? Логопеди допоможуть вам. Щоб отримати додаткову інформацію, перейдіть на сторінку ahs.ca/pedrehab.

Щоб отримати цілодобову консультацію медсестри й загальну інформацію щодо здоров'я, зателефонуйте на лінію підтримки Health Link на номер 811. Якщо ви потребуєте послуг усного перекладача, просто скажіть, якою мовою вам потрібен переклад.

Корисні ресурси

(For more ideas)

- curriculum.learnalberta.ca/parents/en/home
- schools.healthiertogether.ca/en/
- alberta.ca/family-resource-networks

Екрани й розвиток мовлення

(Screens and your child)

Мовлення найкраще розвивається під час живого діалогу, коли співрозмовники чергуються. Час, який дитина проводить перед екраном, – це втрачений шанс поспілкуватися. Зведіть до мінімуму час, який дитина проводить перед екраном (мається на увазі використання планшета, телефона, телевізора або іншого пристрою). Щоб дізнатися більше про проведення часу перед екраном, зверніться до постачальника медичних послуг або відвідайте сайт caringforkids.cps.ca.

Деякі діти використовують програми або пристрої для спілкування. Це називається допоміжною і альтернативною комунікацією. Ці програми призначені, щоб сприяти спілкуванню, і не зараховуються до часу, проведеного перед екраном.

Цей матеріал не замінює консультацію кваліфікованого фахівця в галузі охорони здоров'я. Він призначений лише для загального ознайомлення й надається за принципом "як є, де є". Попри те, що було докладено всіх розумних зусиль для підтвердження точності інформації, співробітники Alberta Health Services не дають жодних запевнень або гарантій, явних, неявних або передбачених законом, щодо точності, надійності, повноти, застосовності такої інформації чи її придатності для певної мети. Співробітники Alberta Health Services категорично відмовляються від будь-якої відповідальності за використання цих матеріалів, а також за всі претензії, дії, вимоги або позови, що виникають унаслідок такого використання.